

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetésekül:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal 16.— | nyolczad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Figyelmeztetés a kath. népiskolai iskolai könyvtárak érdekében.

Hazánkban igen sok kath. népiskolának van már iskolai könyvtára, sőt igen sok helyen szervezetek kath. tanítóink ifjúsági könyvtárat is; ez a körülmény, de különösen az újabb időben az ily könyvtárak létesítésére megindított üdvös mozgalom kötelességévé tette az arra hivatott tényezőknél, hogy a kath. népiskolai iskolai és ifjúsági könyvtárak számára részletes könyvjegyzéket állítsanak össze és adjanak ki a könyvtárakat szervező tanítók számára. Örömmel értesültünk, hogy a kath. népiskolai iskolai könyvtár és kath. ifjúsági könyvtár jegyzékének összeállítása a Kath. Tanügyi Tanács hozzájárulásával már munkába vétetett s annak megjelenése rövid időn belül várható. **A Szent-István-Társulat teljesen ingyen megküldi majd kath. tanintézeteinknek e jegyzéket, addig is kötelességszerűen kérjük olvasóinkat, hogy türelemmel várják be e jegyzékek megjelenését, mert az állam által kiadott ily könyvjegyzékek a kath. iskolákra nem bírnak kötelező erővel.**

† STEINBERGER FERENC dr.

1846—1905.

Egy valóban megrendítő hír járta be a január 18-ki kath. napilapokat: Steinberger Ferenc dr. meghalt. Ha a katona meghal a csatatéren a zászló becsületéért, ha a tanító vagy pap hivatala közben lehunyja fáradt szeméit, halála fáj-

dalmas ugyan, de nem vigasz nélküli; de ha egy erős akaratú férfi, ki rajong a katolikus tanügyért és tanítóért, oly hirtelen mond búcsút mindkettőnek, akkor ez azokra nézve, kik közel álltak hozzá, mindenesetre lesújtó és csak azon gondolat adhat némi vigaszt, hogy Isten akaratából történt.

Megszóktuk jószágos arcát a vele való érintkezésben, bámultuk nagy tudását és akaraterejét a kath. tanügy előmozdítása közben, tanultunk kitartást és lelkesedést, ha iskoláinkról és tanítóink érdekeiről volt szó. Neve egybeforrott a fejlődő katolikus népoktatással és tanítójával. Mindenütt ott volt, ahol tenni lehetett és kellett. És most már nincs többé! E hír országszerte nagy fájdalmat fog okozni, mert az elhunytban egyik elsőrangú vezéréinket veszítettük el, aki önzetlen odaadással, kiméletet nem ismerő munkássággal, nagy tudással szolgálta a magyar katolikus tanügyet.

Ő nevelő és tanító volt. Irodalmi munkáiban is minők: *Jézus Krisztus a nevelőtanítók eszményképe*; *A kath. szellem a tanítóknál*; *A nőnevelés és nőkérdés*; *Vallás nélkül nincs igazi műveltség*; *Az erkölcsi nevelés módszere*, stb. a katolikus pedagógiát szolgálja. Neki köszönhetik létüket a szatmári tanítónőképző, polgári tanárnőképző és övőképző-intézetek is. Mint a Katolikus Tanügyi Tanács elnökének működése országos lett, s vele együtt a tisztelet, szeretet és elismerés is.

De ő nemcsak kiváló szaktudós és pedagógus, hanem jó ember is volt. Minél magasabb polera jutott, minél többen ismerték, annál inkább növekedett iránta a tisztelet és bizalom. Szigorú és szerény volt. Gondolkozásában kimért, de kedves modorú, vonzó. Meggyőződése szilárd volt, de nem érdes és erőszakos, inkább nyájas.

A veszteség súlyos. Nemesak kiterjedt rokonsága gyászolja, hanem a katolikus tanítósság is könnyeket hullat ravatalánál. Béke legyen vele!

Az elhunyt életrajzát röviden a következőkben adjuk: Steinberger Ferenc 1846. november 25-én Máramaroszigeten született. Középiszkoláit ugyan-

ott és Szatmarott végezte. A teológiát a budapesti egyetemen hallgatta s ugyanezen intézetnek volt növendéke, melynek kormányzásában érte a hadal. Pappá 1870-ban szentelték. Rövid káplánkodás után Fehér-Gyarmaton Biró László püspök kinevezte udvari pappá. Majd tanára lett a szatmári katolikus tanító- és tanítónőképzőnek. 1876-ban a két intézet igazgatója, egy évvel utóbb szentszéki főnök lett. 1879-ben letette a teológiai doktorátust. 1892-ben a szatmári kisdudóvó-intézet s 1894-ben a polgári iskolai tanítóképző igazgatója lett. Ezt megelőzőleg 1893-ban nevezte ki a pápa tiszteletbeli kamarassá. Alnőke volt továbbá a szatmár-egyházmegyei Irodalmi Körnek és a Pázmány-sajtót ő létesítette. A Szent-István-Társulat könyvkiadó bizottságának, valamint a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályának tagja, a Katolikus Tanítók Országos Bizottságának pedig elnöke volt. Az ugoesa-szatmármegyei katolikus tanító-egyesület elnökévé, az egyetem hittudományi kara bekebelezett doktora választotta meg. Ő felsége 1899-ben kevézte ki nagyváradi kanonoknak irodalmi munkássága elismerésül az egyik irodalmi stallumra. 1903. augusztus havában pedig a központi papnevelő kormányzójává nevezetett ki, ahol mostanig működött. Temetése pénteken d. e. 10-kor volt. A beszenteleést *Vörössy Gyula* székesfehérvári püspök Steinberger elődje végezte fényes asszisztenciával. Beszenteles után a holttestet Nagyváradra szállították, hol szombaton 10-kor helyezték örök nyugalomra édes anyjának sírja mellé.

R. I. P.

A választások előtt.

Az általános képviselőválasztásokról most már csak rövid napok választanak el bennünket. Fölmerül tehát a kérdés, minő magatartást tanúsítson a tanító a küszöbön levő választásokkal szemben? Csatlakozzék-e párthoz s ha igen, melyikhez s miért? Ha nem csatlakozik, osztályszempontot kövessen-e s ha igen, melyet?

Mind ezek olyan kérdések, amelyekre feleletet adni, olvasóinkat ezekben a válságos napokban tájékoztani szükséges.

A tanító magatartását általában az ő hivatása szabja meg.

Igaz, hogy a tanító nemcsak tanító, hanem hazafi is, akinek mint polgárnak is megvannak a kötelességei éppen úgy, mint másnak. Csakhogy a tanító hivatása sokban különbözik más polgárnak hivatásától. S ez a különbség határozza meg az ő eljárását politikai jogainak gyakorlásában.

Mindaddig, míg a tanítónak választói joga van s míg e jog gyakorlásáról önként le nem mond, pártatlan nem lehet. A politikai küzdelem pártusák alakjában jelentkezik, melyekből magát a tanító teljesen ki nem vonhatja, ha csak aktíve érvényesíteni akarja a jogát. *Tehát a tanítónak ebben az esetben párthoz kell csatlakoznia.*

Hogy melyik párthoz? Egy kicsit fogas kérdés. Főleg azóta, amióta a társadalomban osztályérdek szerint való osztálytömörülések történnének. Azóta a mi kezünkben is fölmerül az osztályérdek alapján való tömörülés eszméje.

Az eszme még mindig csak eszme. Nem tud testet öltetni egyrészt a tanítói osztály széttagoltsága miatt, másrészt pedig azért, mert az osztályérdek szerint való tömörülés eszméje nálunk tanítóknál a lehető legegészségtelenebb formában merült föl. Mert ilyennek kell tartanunk azt a tömörülést, mely az adsza-nesze rideg alapjára helyezkedik.

A mi körünkben pedig ilyen alakban merült föl a politikai tömörülés és érvényesülés eszméje.

Hát így tömörülni már csak azért sem érdemes, mert nem vezet célhoz.

Nem vezet célhoz a tömörülésnek ez a módja, mert a tanító nem olyan tényező a választás kimenetelének eldöntésében, aminek mi számáranyunkra való tekintettel gondoljuk. A tanítóság szét van szórva. Ereje ellenkező hatások által igen kis tere van szorítva, sok esetben teljesen meg van bénítva.

A jelöltek ezt nagyon jól tudják. Azért hiába is kéri néhány tanító, vagy akár a választókerület egész tanítósága a jelöltet, hogy adjon reverzálást a tanítói érdekek fölkarolásáról, különben...

A jelölt nem veszi komolyan a «különbent»; mert nem látja mögötte a kellő erőt. Egyszerűen nem szorul sarokba.

Bármiként is aljon a dolog, annyi bizonyos, hogy az így kicsikart ígéret keveset ér, ha sikerül is itt-ott. A kissé erőteljesebb kifejezéssel revolverezésnek is nevezhető eljárásnak kellő eredménye nem lesz; mert a nagyon is üzleti jellegű, sőt bevallottan üzleti jellegű támogatás iránt a jelöltek elég bizalommal népszenek, azért magukat nem is exponálják.

De nem vezet célra a tömörülésnek ez a módja azért sem, mert a tanítóval összeütközésbe jut a polgár. Az osztályérdekkel a politikai meggyőződés. A dolog világossá lesz előttünk, ha egy olyan tanítóra gondolunk, akinek politikai elvei egyezők azon jelölt elveivel, aki a tanítói osztály érdekében támasztott követelés támogatását megtagadja. Ebben az esetben olyan belső összeütközés áll elő, melyből az illető csak passivitással tud úgy ahogy kivergődni. Mivel pedig az ilyen eset gyakori lehet, megbomlik és hatástalanná válik az egész akció.

A tömörülésnek ezzel a módjával tehát céltalansága miatt bővebben foglalkozni nem érdemes.

Másnemű tömörülésről nem volt s nincs is szó. Marad tehát a tanító érvényesülése a létező pártok keretén belül. S most már ismét előtérbe nyomul a kérdés, melyik párthoz csatlakozzék a tanító?

Hát ahhoz, amelyhez meggyőződése vonzza. Ez tiszta és becsületes dolog. Meghozza a lelkiismeret nyugalmát s az emberek becsülését. Ki tudja,

ebből az utóbbiból még lehet valami... Talán még eredmény is!

Éddig — gondolom — rendben volnánk. Azzal nem vagyunk még rendben, hogy ha a tanító meggyőződésére hallgatva párthoz csatlakozik, *medéyen* csatlakozzék? A «miképen»-en fordul meg a dolog, nem a csatlakozás tényén.

Ha a tanító csak politikai jogának gyakorlása alkalmára csatlakozik, nem hazudtolta meg önmagát, de sok vizet nem zavart. Az eredményre döntő hatással nem volt. Ha pedig agitativ módon avatkozott bele a dologba, talán az eredményt nagyobb mértékben befolyásolta, akkor bizony megzavarta a vizet.

Melyik eljárás való a tanítónak? Nem kell rajta sokat törni a fejünket, hogy az első eljárás előnyét belássuk.

A politikában erősen exponált ember a pártatlan békés munkában rendkívüli akadályokra talál. Ha egyébről nem is szólunk, itt van a más pártállásuaknak kihívott ellenszenvé. Ott van aztán még az a belső izgalom, mely a lelki egyensúlyt megbillenti, a békés tevékenység sikerét rontja.

A tanító tehát kerülje az exponált helyzeteket.

Legmértöbb az ő komoly hivatásához, ha szabadon nyilvánítja az ő politikai meggyőződését az *urnánál*.

Viator.

Az új irányú rajzoktatásról.

Ma mindent reformálni akarnak. A tanítóképzés elavult, az iskolafelügyelet nem megfelelő, a metodika régi, a fizetés még régebb, szóval: reformra szorul minden, hogy minél nagyobb sikert érjünk el! Nyujtson az elméletnek a gyakorlat újabb, állandóbb támpontokat! Állítsunk föl újabb, még újabb módszereket! — ezek a mostani divatos jelszavak.

Ma értekezésem tárgyául az újabb irányú rajzoktatást választottam, melyet Mézes János oly szakzerűen és kedvesen fejtegetett e lapban, melynek már most — születésekor — megvan a maga külön irodalma.

A rajz irodalmában böngészve látjuk, hogy a rajzzal mindjárt kezdetben bizonyos fokú kézügyességet tűztek ki célul. Ezt pedig egyszerű *műsolással* akarták elérni.

Később hangoztatni kezdték, hogy a rajzoktatásnak nem az az egyedüli célja, hogy általa bizonyos készségek, ügyességek sajátíttassanak el, hanem hogy nevelőleg hasson az egyénre, aki űzi. Evégből szakítottak a mintalapokkal és a *festékekhez* fordultak. E téren úttörők voltak a francia Dupuis testvérek.

A rajzolás ezen módja azonban nem tudott érvényesülni. A tanítók ismét visszatértek a sokkalényelmesebb másoláshoz; hiába akarták egyesek ezen útvesztőből kiemelni, nem sikerült.

Ami nem sikerült a szakembereknek, azt kivívta magának a megváltozott idő.

A szobrászat és festészet a természet megfigye-

lésén alapul és ennek reprodukcióját kívánja; ezzel pedig ismét előtérbe lépnek: a *természet* és a természeti testek, mint a legjobb minták.

Ma már valamennyi neves rajzoló abból az alap gondolatból indul ki, hogy az iskolai rajzoktatásnak nem annyira a kéz ügyesítése a célja, mint inkább a helyes látás képzése és a jóízlés ápolása. Ezt pedig jobban szolgálja azon irány, mely a természeti testek lerajzolását tűzte ki céljául, mint az, mely a mások által észrevett dolgok lemásolására szorul, mert azokon tanul a gyermek látni, mérni, összehasonlítani.

Ezen új iránynak ma már sok híve van. Számos iskolában — különösen itt a fővárosban — ezen új módszer szerint rajzoltatnak, pedig még nem látjuk sem kiforrott fokozatos tanításmenetét, sem tiszta tanítási célját. Még nem képződtek azon általánosan elismert alapigazságok, melyekre ily nagy horderejű újítást egész biztossággal építeni lehetne. Akí ezen tantárgy historikumát ismeri, igazat fog nekem adni, hogy ezen módszer apostolai máig sem egyeztek meg, vajjon magyarázatok kíséretében tanítsanak-e, vajjon az egyéni vagy pedig osztálytanításnak adjanak helyet, hogy minden tanulónak meglegyen a maga mintája, vagy pedig egy minta szolgáljon az egész osztály számára? Afölött sínesenek tisztában, milyen legyen a rajzok kivitele? Vajjon követelhetünk-e pontos, szabatos munkát? A reformátorok egyike arra törekszik, hogy már az «első» rajz a legnagyobb pontossággal legyen megrajzolva, mert «a nevelésben halasztásnak helye nincsen»; bevezeti ezenkívül a gyermeket az árnyékolás művészetébe, megismerteti a festékekkel, az esetlegesen előforduló festési módjával. A másik megelégszik kevésbé pontos munkával, szerinte elég, ha a gyermek rajzol a tulságos pontossággal és akadékoskodásokkal pedig «minek rontsuk kedvét» — szokta mondani. Ha a gyermek «asztalt» rajzol és az inkább «székhez» hasonló, nem baj, csak a gyermek asztalt lásson benne. Ily bizonytalanság uralkodik e téren. De ez nem baj, ez csak a tárgy nehézsége mellett szól. Gyökeret verni azonban csak akkor fog e reform, ha pontosan megállapítják a tárgykört és a tanmódot, különben megint visszaszorul előbbi jelentéktelenségébe. E nehéz munkában pedig ne tévesszék el a célt, melyet vele kítűztek, nehogy úgy járjunk, mint Észak-Németország, mely először szentesítette ezen új rajzmethodust és ahol már afölött gondolkoznak, vajjon elérte-e a rajztanítás ezen módja azt a célt, melyet kítűzött a vázlatokkal, színezésekkel és néhány esettel való rajzolással? (Hoegg.)

Az új irányú rajzolás nálunk még csak kísérletezés, kiforrott magyar rendszerünk még nincsen, azért akarok én is egy eszmét fölvetni, elmelkedjünk haszna és kiviteli módja fölött.

Néhány hét előtt hagyta el a sajtót egy munkám,* melyben a rajznak az agyagmintázással és

* *Nevelő kézimunka* három kötetben. Ara kötetenként 1 kor. 20 fill. Kapható a Szent-István-Társulathban.

a beszéd-értelemgyakorlatokkal való kapcsolatot emlitem, hogy vele a helyes értelemben vezetett szemléleti oktatást szolgáljam.

A helyes értelemben vezetett szemléleti oktatástól a következőket várjuk:

1. hogy ne csak a látási, hanem valamennyi érzék fejlesztését célozza;

2. hogy a gyermek aktív munkával szerezzen képzeteket, ezeket rendezze, tisztázza, megerősítse, alkalmazza és mindezekről számot tudjon adni;

3. hogy ezen számonkérésnél ne csak a nyelvet vegyük igénybe.

1. Valamennyi érzék fejlesztése elsődrendű kötelességünk. Ennek tudatában van minden tanító, azért bővebb fejtegetésre nem is szorul.

2. A gyermek a nyert képzeteket megtesztésíti agyában. A tanító kitűzi a föladatot, mondjuk egy szilvának a mintázását. A szilvát, melyet az első fokon alaposan megbeszél, elteszi és megköveteli a gyermekektől, hogy emlékezetből testesítsék meg a nyert fogalmakat, mert nem a cél elérése a képző, hanem az erre vezető fáradságos és mégis örömteljes út. A gyermek tehát hozzátfog a szilva festéséhez, miközben megtesztésíti a hiányos és helytelen képzeteket is. Ezeket persze pótolni és helyesbíteni kell, úgy hogy megmutatjuk neki a szilvát. Ezt annyiszor ismételjük, míg célt nem értünk.

3. Ezzel azonban még nincs vége a formális képzésnek, a gyermek *rajz* által a síkon is reprodukálja képzetét. A szilvát, melyet alaposan megbeszélünk és melyet a gyermek agyából megcsinált, emlékezetből rajzolja le. Képzetei még most is nagyon hiányosak, ezeket tehát tökéletesíteni kell folytonos összehasonlítások által. Eleinte átmenetet létesítünk a rajzolás és agy-mintázás között. A tanító elővesz egy kis ládikát homokkal, abba belenyomja a szilvát, később csak ráteszi és megjelöli a határvonalait s így vezetni lassan a rajzra. Közben folyton beszélnek, ismételnek, összefoglalnak, vizsgálnak, helyesbítenek.

4. Utolsó fokozatnak állítottam föl a fantázia felkeltését, holott egész tanításomban szolgáltam e célt. Itt aztán sok tárgyat vehetek föl: a golyóhópl. füzet készítették, a tojásoknak fészket, a cseresznyének tálat stb. A gyermek számtalan észrevételt tesz és újabb meg újabb alakok tanuskodnak fantáziájának végtelen gazdagságáról.

Természetes az ily rajzolásnak csak akkor van értelme, ha kielégítő eredményt érünk el vele, ez ismét csak abban az esetben várható, ha a tanító ura a tananyagának. Mi tehát a teendő? Már a képzők foglalkozzanak tüzetesebben az újabb irányú rajzoktatással s ha szükséges, szaporítsák a rajzok számát. Apolják és fejlesszék a látást, hogy a látottakat és fölfogottakat rajzban helyesen visszaadni tudják: akkor elérte a rajzoktatás legfőbb célját és érdemes vele foglalkozni.

Augustin Imre.

EGYESÜLETI ÉLET.

Fölvívás az egri egyházmegyei róm. kath. tanítói körökhöz! A «fölsőhevesi esp. kerület tanítóegyesületi» kör múlt év június hó 23-án tartott gyűlésének határozata és megbízása folytán tisztelettel fölkérem a tanítói körök főt, elnökeit és jegyzőit, hogy összehívandó rendkívüli közgyűlés határozata alapján, vagy ennek mellőzésével a róm. kath. tanítóság anyagi érdekében lépjenek a cselekvés terére. Itt a 12-ik óra! Az általános választások és az országgyűlés megnyitása után az új népoktatási törvényjavaslat, melyben a felekezeti tanítók fizetésének minimuma 200 koronával van lejjebb tagsálva az államkénál — tárgyalás céljából vissza kerül a Ház asztalára. Föl tehát munkára! Tömörüljünk. Egy: mindnyájáért; s mindnyája: egyért! Szerkesszék meg a kör nevében a Képviselőházhoz intézendő kérvényeiket s kérjék föl megválasztott országgyűlési képviselőjüket írásban — vagy ha alkalmuk van testületileg személyesen — a kérvény benyújtására s a felekezeti tanítóság érdekeinek védelmére, hogy a felekezeti tanítók is az államakkal egyenlő 1000 korona fizetési minimumban részesüljenek, s hogy a kérvényben kifejezendő (lásd a párkányvikei tanítóegyesület fölvívását) többi óhajaink is figyelembe véessenek. Nem tartom fölöslegesnek hangsúlyozni, hogy a választásoknál is tömörüljünk, s oly jelöltet támogassatok szavazataitokkal, kik hazafias érzelmeik mellett kérelmeink teljesítését eleve megígérik. Zörgessünk állandóan és mindnyájan — és adatk. Ne játsszuk tovább a néma koldus szerepét! A fölsőhevesi esp.-kerület tanítói körének megbízásából. *Remenyák Gyula*, az egyesület jegyzője.

A «Szebenmegyei róm. kath. tanítóegylet» közgyűlését f. évi január hó 18-án tartotta meg a belvárosi róm. kath. főelemi iskola nagy termében a következő tárgysorozattal: 1. D. e. 8 órakor szentmise a róm. kath. plébánia-templomban. 2. Nyilvános tanítást tartott Lázár Béla belvárosi s. lelkész a hittanból. 3. Nyilvános tanítást tartott Resch Rudolf belvárosi róm. kath. isk. vezértanító a IV. osztályban. Olvasmány-tárgyalás. 4. Elnöki megnyitó beszéd. 5. A tartott tanítások megbíralása. 6. «A tanügy és társadalom»-ról föolvasott Lenhardt Ádám belv. róm. kath. isk. tanító. 7. Schuch Ödön, kir. kath. terézváharzi tanító bemutatta az amerikai rendszer szerint való rajz-tanítást. 8. A tavaszi vándorgyűlés jegyzőkönyvének föolvasása és hitelesítése. 9. Könyv- és pénztárnoki jelentések. 10. Indítványok. 11. Tisztújítás.

IRODALOM.

A Szent István-Társulat könyvkereskedését (IV. ker. Keckeméti-u. 2. szám), melyben nemcsak saját kiadványai, hanem más irodalmi termékek is kaphatók, ismételten a kartársak figyelmébe ajánljuk.

Az **Orangyal**, Kárpáti Endre kitűnő gyermek-folyóirata, 20-ik évfolyamába lépett. A katolikus tanító köteles élapot a szülőknek ajánlani, hisz a gyermek lelkének megmentése kell, hogy jelszava legyen! Ára egy évre 2 korona.

Az **Örökimádás** c. folyóirat decemberi számának tartalma: Karacsónyi szent áldozás. — Lourdes. — Örökimádás Rómában. — Kisérjük a beteghez a szent útra valót! — Az Eucharistia zenéje. — Vegyesek. — Ágnes vagy az Oltárszentség kis menyasszonya. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmelkedés a legfölségesebb Oltárszentségről. E szép folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. Rákos-u. 5. sz.) kiadásában jelenik meg. Ára 3 korona egy évre.

A **Zászlót**, ezt a páratlan magyar ifjúsági folyóiratot melyet az ifjú lélek gyönyörűségére és Anyánk igaz tiszteletére írnak, legmelegebben üdvözöljük a katolikus család körében. A serdülő ifjú részére jobb olvasmány nem ismerünk, mint ezt a tiszta szellemű, eleven, oktatás és szórakoztató lapot. Ime a legutóbbi szám tartalma. A Niagara. — A régi aranycsinálók titkairól. — A szentírás földje és népe. — Nagyasszonyunk (költ.). — Mit hirdet

a napos lobogó Port-Arthur ormán? — Világlátott völgény. — Az ország anyala (költ.). — Emlékezzünk régi król. — Slöjdözzünk! — Első gözhajó a Holt-Tengeren. — Az én naplóm. — Az első dohányfüst története. — Kongregációi élet. — Vegyések. — Fejtörök. Ennek a kiadó lapnak, melynek kiállítása is remek, ára egész évre két korona. Megjelenik havonként egyszer. Szerkesztősege és kiadóhivatala: Budapest, VII. ker. Damjanich-u. 50.

Nemzeti Nevelés címen egy új tanügyi folyóirat jelenik meg, mely a hitvallásos iskolai nevelés és oktatás apólasát tűzte ki céljául. Örömmel üdvözljük a katolikus nemzeti nevelés ezen új harcosát. Megjelenik *Szent-Endrén* (Pest mellett.) Ára egész évre 4 korona.

KÜLFÖLDI TANÜGY.

A francia keleti iskolák. Köteteket lehetne összeírni azokról az üldözésekről, amelyekben ez idő szerint részesítik a francia katolikus iskolákat minden fokon. A mostani francia kormánynak egyenesen az a célja, hogy ezeket tönkretegye; ezért mondatta ki legutóbb a törvényhozással, hogy az olyan iskolákban az, aki szerzetes volt, nem taníthat, vagy pedig a szerzeteseket és apácákat kiüldözi az országból. Csekély híja, hogy nem bántotta azokat a tanítórendeket, amelyek a keleti, s főleg ázsiai iskolákat látják el tanerökkel. Ezekre tehát kimondották, hogy továbbra is vehetnek föl újoncokat, mert éppen az ő révükön hiszi a francia kormány, hogy az ország befolyása a keleten a régi marad. Ugyanazon iskolákat azelőtt egy millió frank segélyben részesítette a kormány, majd leszállott 800.000-re, s mostantól kezdve nem ad többet félmillió franknál. Az ilyen adományban tehát fukarkodik, s mégis azt várja el a szerzetesektől és apácáktól, hogy testestül, lelkestül mozdítsák elő Ázsiában és Afrikában Franciaországnak nemcsak civilizatórikus, hanem kereskedelmi és egyéb gazdasági érdekeit, szóval világhatalmi állását. A mostani francia parlamenti többség fanatikusan antiklerikálisabb, mint volt az 1793-ik évi konvent, amely vérpadra hurcolta, vízbe fojtotta a papokat és a hitű katolikusokat, s mégis abban a konventben hangzott el a mondás, hogy Keleten a katolicizmus képezi, alkotja Franciaországot, s így a konvent mindig támogatta azokat a keleti katolikus iskolákat, bőséges segélyben részesítve őket, még ha otthon a legszükségesebbre sem akadt pénz. Megjegyezzük, hogy azokban az iskolákban, amelyekben természetesen hittérítői iskolák is vannak, több mint 2000 szerzetes és apáca tanít mintegy 130.000 gyermeket, így egy gyermekre — nem esik évente egészen négy franknyi segélyezés, ami még csak nem is koldús adomány. Ilyen fukarul jár el a francia kormány ezekkel az iskolákkal szemben, mikor még az olasz és a német kormányok sem tákrékoskodnak hasonló intézetekkel szemben, mert tudják, hogy világhatalmi állásuk érdekében az ő szubvenciójuk nagyon dűsan fog kamatozni. Hozzá Franciaországnak a keleti keresztények fölött gyakorolt protektorátusát veszély fenyegeti azon kül ország részéről. A szaléziánusok például ola-

szoknak erzik magukat, s így hazájuk érdekeit szolgálják, ezért Franciaországból még az odavaló szaléziánusokat is kiüldözték; az olaszokat pedig a kormányuk bőségesen segélyezi. Ilyenformán még a szentföldön is érzékeny csapás érte Franciaország keleti protektorátusát azóta, hogy ott járt *Ferrari* milánói bíboros érsek, akit az ottani olasz diplomaták kitüntetőleg fogadtak, s aki nyíltan elismerte, hogy a keleten élő olaszok védelme nem a francia konzulokat, hanem a megfelelő olasz hatóságokat illeti. Nagyfokú rövidlátás tehát a francia kormány részéről, hogy a keleti katolikus iskolákra mind kevesebb súlyt vet, nem is szólva arról, hogy ugyancsak keleten a francia nyelvét is terjesztik, az iskolák működésének megbénulásával, a szubvenciónak állandó leszállításával tehát annak a nyelvnek ismerete sem terjedhet megfelelőleg.

A testi büntetés kérdéséhez. A modern pedagógia kezdi mindinkább érezni, hogy milyen vézetes tévedést követett el akkor, midőn hivatkozással a régi, *barbárok*nak nevezett tanítókra, a testi büntetést végleg eltörölte. Most mindinkább arra az ősi tapasztalatra jutnak, hogy a mostani rakoncátlan ivadék megfélézésére nincs más mód hátra, mint hogy újra elővegyék a régi testi büntetést. S nagyon jellemző, hogy a vezető német pedagógia is mindinkább arra a tapasztalatra jut s egymásután áll elő a régi argumentumokkal, amelyeket a testi büntetés mellett azóta hoznak föl, amióta egyáltalán létezik a pedagógia mint tudomány, sőt még az ezt megelőző korból is, amikor még csak bibliai idézetekkel lehetett a testi büntetés jogosultsága mellett érvelni s amikor csak gyakorlati pedagógusok voltak hasznos voltának hívei. Egymásután tartják most Németországban a tanítógyűléseket, amelyek első sorban a testi büntetéssel foglalkoznak s alig említhetünk föl egyet, amely a régi liberális argumentumokkal harcolna ellene s volna a pedagógiai idealizmus híve, amelynek amazt sikerült is eltörölni. Még érdekesebb, hogy nagyvárosok tanítógyűlései, mint *Münchenben* és *Frankfurtban* mind gyakrabban tárgyalják a kérdést s csaknem egyhangú határozatokkal állapítják meg azt, hogy miként kellene megváltoztatni a főmálló törvényeket s milyen módozatok mellett lehetne újra behozni a testi büntetést. Erről már egész esomó fölolvadásokat tartottak, amelyek mind ennek a büntetésnek *nevelő hatásáról értekeztek*. Abból a körülményből különben az is meglát-zik, hogy különösen nagyvárosokban a civilizáció nagyobb dicsőségére lehetetlen mellőzni a testi büntetést, s nem egy német tanító akad, aki azt állítja, hogy az állítólagosan ostoba és neveletlen falusi paraszt gyermekkel még testi büntetés nélkül is jobban el lehet bálni, mint az elpuhult és rakoncátlan városi gyermekkel, akit pedig nagyon hasznos volna minél gyakrabban elnászpángolni. Fölemlítjük egyúttal, hogy az angol népoktatási törvény is eltíltja az iskolában a testi büntetést s a bíróságok elé utalja az ellene vétő tanítókat: de már

Angliában is megmozdult a pedagógia s követeli a testi büntetésnek újból való behozatalát. Az angoloknál azonban máris maguk a bíróságok alkalmazták nagyon enyhén a törvényt, úgy hogy például különbséget tesznek az osztályvezető tanítók és a segédtanítók között s az előbbieknél több jogosultságot ismernek el a testi büntetés alkalmazására vagy mértékének megállapítására s így rájuk nézve a bírósági megbírságolás is jelentékenyen enyhébb. Legutóbb például csak tíz shilling bírságra ítélte a londoni bíró az osztályvezető tanítót, kiemelve méltányosan mindazokat a körülményeket, amelyek elkerülhetetlenné tették az illető gyermeknek elhadragolását. S még érdekesebb, hogy a londoni *Times* nevű lapban nyomban jelentkezett egy úr, akinek eddig számos követője akadt s aki kijelentette, hogy bár szegény ember, nyomban letesz öt stílinget, amiből fedeztessék az elítelt tanítóknak pénzbírsága; az utóbbi összegből magából kitélik épen tízenkét olyan bírságolás. Mindebből az látszik, hogy német és angol illetékes körök már alaposan megváltoztatták fölfogásukat a testi büntetés alkalmazása körül, amelynek másajta elbírálása elől sokáig az illető törvényhozások sem zárkozhattak el.

Katholikus iskolaegyesületek. Ilyen — sajnos — még nincsen Magyarországon. * Ausztria ebben is megelőzött bennünket, bár, mint sok másban, inkább olyannak alapításában követnők a példáját. Az osztrák katolikus iskolaegyesület legutóbb tartotta közgyűlését, amelyen a leghatározottabb beszédek egyikét *Koller Sándor* báró miniszteri tanácsos mondotta. Ausztriában tehát a miniszteri tanácsosok is bátrabbak, már csak azért is, mert hisz *Ferenc Ferdinánd* trónörökös is a legmelegebben érdeklődik a katolikus iskolaegyesület iránt. A sokféle elfoglalt *Liechtenstein* herceg egyébként lemondott az elnökségről, amelyre *Luget*, Bécsnek sokat ragalmazott híres polgármesterét választották meg. Annak az iskolaegyesületnek most 52.000-nél több a tagja, s ezeknek száma az 1903. év folyamában 2800 új taggal szaporodott. A cseheknek emellett külön iskolaegyletük van, ennek azonban nincsen vallási jellege, annyira uralkodik fölöttük a mindent abszorbeáló nemzetiségérzés. A csehek rendkívül sokat áldoznak a nemzetiségüket és nyelvüket védő iskolaegyletükre. Alig néhány éve áll fönn s már is a legújabb adatok szerint 575.495 korona a vagyona; ennek a jövedelméből; valamint a rendkívül szerény tagsági díjakból eddig negyvenkét kisdóvodatot és ötvenegy iskolát tartanak fenn, ezekből három középiskola, amiből következik, hogy iskolaegyletük nemcsak a szűkebb értelemben vett népiskolai tanügyre fektet súlyt.

VEGYESEK.

Gyermek-művészeti kiállítás. A Gyermektanulmányi Bizottság a 1. évi szeptember 1-től október hó 30-ig terjedő időben egy oly kiállítást szándékozik rendezni

* De legközelebb esz.

Szék.

Budapesten, mely részint országos, részint nemzetközi gyűjtés alapján feltüntesse a gyermek összes művészeti jelenségeinek tárgyait és termékeit s ezekkel kapcsolatosan bemutassa a gyermek művészeti képességeinek eszközeit. E kiállítás elén állanak: dr. *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszter és dr. *Bárczy* István székesfővárosi tanügyi tanácsos.

Egy kolosszus. Londonban van úgy látszik a világ legnagyobb iskolája 86 osztállyal és 5000 gyermekkel. A két igazgaton kívül 105 tanerő működik ez iskolában.

A katolikus iskolák védelme. A N—i N—s-ben olvassuk, mily gyönyörű példáját adják a hitvallásos nevelést biztosító iskolák védelmére *Bars és Indávos* kath. hitközsége. Nemrég az egyik hat, a másik pedig 11.000 koronát vett föl költségvetésbe iskoláinak fejlesztése céljából. *Garamszőlős* 22.000 koronát fordít a régi püspöki kastélynak iskolává történt átalakítására. A *léttye* iskola fölépítésére pedig a hercegprimás 60.000 drb. téglát adományozott. Ez a helyes út s valóban igazak e szavak, hogy valamint egyes községek úgy maga az egész ország is az iskolák hitvallásos jelegétől függ. A katolikus iskolák megvédésére kitünő eszköz lesz a létesítendő Katolikus Iskolaegyesület!

Gázrobbanás egy fővárosi iskolában. A főváros egyik elemi iskolájában majdnem végzetes szerencsétlenség történt. Reggel egyik fiú az árnyékszéken gázszagot érzett, mit azonnal a szolgának jelentett. Lukács András iskolaszolga azonnal kutatni kezdte a gázömlés okát s meggondolatlanul gyufát gyújtott. Az égő gyufára hatalmas robbanás rázkodtatta meg a levegőt és teljes erővel dobta le a létrán álló iskolaszolgát. A robbanás következtében három gyermek könnyebb, Lukács András azonban súlyos sérüléseket szenvedett. Haját a láng lepörkölte, arca összeégett.

Halalozások. *Dokopil* Győző nagylélesi kántortanító f. hó 9-én a szentségek ájtatos fölvétele után 20 éves korában meghalt. — Dr. *Vukovich* Sándor pozsonyi jogakadémiai ny. r. tanár f. hó 13-án hosszú szenvedés és a szentségek fölvétele után életének 60-ik évében meghalt.

Ünnepély. Szép karácsonyfa-ünnepély tartott a komárom-tarjáni óvodában, mely alkalommal 150 óvodás gyermeket láttak el szebbnél-szebb karácsonyi ajándékkal, a szegény gyermekeket ruhával. Az ünnepély szép befolyása *Osászár* Flóra óvónőnek köszönhető, ki az óvodát szakavatott ügyességgel vezeti. A szép karácsonyfa fölállításához a nagyérdemű képviselőtestület is hozzájárult 100 kor.-val, ezért a hálás hűvek köszönetüket nyilvánítják.

Köszönetnyilvánítás. A *Szent-István-Társulat* áldásos jótékonytsága a nagybresztováni róm. kath. iskolára is kiterjedt. Tulnyomó részben szegény szülők gyermekeiből álló tanköteleseink még hittani tankönyvekkel sem voltak ellátva. Már a tanítás sikertelenségének réme állott szemünk előtt, midőn az adakozásáról ismert *Szent-István-Társulat* 50 drb. katekizmussal, 50 drb. bibliával ajándékozta meg iskolánkat. Eme szép adományért elmulaszthatatlan kötelességének tartja szívbeli igaz köszönetet a nyilvánosság előtt mondani az iskolaszék. Nagy-Bresztován, (Pozsonym.) 1905. jan. 2. Teljes tiszteltet *Peczko Antal* iskolaszéki elnök. *Bolánszky Győző* tanító, isk. jegyző.

Pásztorjáték Osdolán. Az osdolai tanítótestület a szegény tanulók segítése céljából Karácsonynapján este fényesen sikerült pásztorjátékot rendezett, melynek szereplői az ottani elemi iskola V. és VI. oszt. növendékei voltak. A pásztorjáték 3 fölvonásból állott; az egyes szerepeket igen sikerülten alakították a kedves szereplők. Az előadás fényét és hatását a görögötzettel való világítás és a *Bartha* Ágoston helybeli kántortanító által többnyelamra betanított énekek emelték. A nagyszámú hallgató közönség, mely az osdolai intelligenciából és a kis szereplők hozzátartozóiból állott s melynek kívánságára a pásztorjátékot a második ünnepen is ismételték — valóban felelő-emelő gyönyörűséget talált az előadásban. A tevékeny, buzgó tanítótestület tagjai s főként *Tamás Dávid* alesperes-plébános, igazgató és *Fejér Irén* tanítónő érdemelnek elismerést a munkásságért, mely a gyermekek betanításában s a jól sikerült előadás rendezésében nyilvánult.

Jótekonny adomány. A Szent-István-Társulat harmadik darab tankönyvet ajándékozott a vas megyei szentkeresztvári iskolának, amelyért köszönetét nyilvánítja a szentkeresztvári iskolaszék.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A závodai (Pozsony m.) róm. kath. háromosztályú totális népiskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdetik *január 29-ig.* Fizetése 800 kor., természetbeli fűtés, kéiszoba és egykonyhás lakás. Személyes jelentkezés előnyben részesülnek. *A plébániahivatal.* 34 1-1

Egri érseki megye

Sikátor (Borsod m.) filiálisba róm. kath. kántortanító kerestetik. Jövedelme: 16 hold sovány szántóföld, rét, részben hűvek munkálják. Párbérből, tandíjból, harangozói teendőért mintegy 320 korona (rozs és pénz) nyerhető. Államsegély 316 korona. Lakás: 2 kis szoba, konyha, élel-kamra. Állás azonnal elfoglalható. Pályázhatnak okl. tanítók is. Fölszerelt kérvények *február 3-ig a plébániahivatalhoz.* Domaházára, posta Felső-Hangony küldendők. 41 1-1

Győri püspöki megye.

Büdöskuti róm. kath. iskolához II. osztálytanító kerestetik. Javadalma: 200 kor. a község pénztárából. 600 kor. államsegély; lakásul egy butorozott szoba előszobával s téli fűtőanyag. Kötelessége egy osztályt önállóan, az ismétlősöket főláváltva tanítani, a gyermekekre a templomban felügyelni és a kántortanítót díjtalanul helyettesíteni. Pályázati határidő *február 1.* Horvát nyelv ismerete előny. Az állás azonnal elfoglalható. Az iskolaszék megbízásából *Kuzmits Endre* igazgató-tanító. Büdöskút, t. p. Kismarton (Sopron m.). 31 2-2

Lebény (Moson m.) nagyközségben a róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat nyitattik. Tannyelv magyar. Kötelezettség: egyik osztályban oktatni, ismétlősöket tanítani, a gyermekeket templomba vezetni és azokra felügyelni, az egyházi és kántori teendőkben segíteni, esetleg helyettesíteni. Jövedelem: államsegéllyel 433 korona készpénz, butorozott szoba fűtéssel, takarítással, élelmezés a főtanítónál, kántoriakból némi mellékjuttatás. Okleveles folyamodók kérvényeiket *február 5-ig az iskolaszék elnökségéhez* terjesszék. Az állás azonnal elfoglalható. 38 1-1

Bana (Komárom m.) róm. kath. iskolájánál újonnan szervezett osztálytanítói állásra *február 4-ig* pályázat hirdetik. Fizetés: 800 korona, butorozott szoba fűtéssel. Okleveles egyének pályázhatnak. Kérvények az *iskolaszékhez* küldendők. 40 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

A szepetneki róm. kath. iskolánál üresedésben levő osztálytanítói állásra *január hó 24-re* pályázat hirdetik. Jövedelme: butorozott szobából álló lakás fűtéssel, 180 korona készpénz 50 koronás havi előleges részletekben, 180 kor. államsegélyből, mely a megválasztottnak aktív folyósítatik, midőn azt a minisztérium az illető nevére átírja. Az állás azonnal elfoglalható. Kötelessége a feleltető mindennapi és ismétlő tankötelességeket oktatni és nevelni. Fölszerelt kérvények jan. 23-ig bezárólag *alulírottakhoz* küldendők. Szepetnek (Zala m., posta helyén). *Berkovich József,* plébános, iskolaszék elnök. 22 2-2

Váci egyházmegye.

Kiskunhalas róm. kath. népiskolájánál egy helyettes tanítói állás azonnal betöltendő. A helyettesítés folyó év június hó végéig terjed havi 66 kor. 66 fillér fizetéssel. Kérvények ft. *Véber István* esperes-plébános úrhoz küldendők Kiskunhalasra. 36 1-1

A bekéssámsoni róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: készpénzben a hitközségtől 540 kor., a községtől ismétlősök tanításáért 100 korona. Terményben: 60 véka buza és 40 véka árpa. Lakása két padlós szoba, konyha, kamra, istálló és házikert. Egyik szoba fűtéséhez elegendő szalma. Temetéseknél stóla kis halottnál 84 fillér, öregnél 1 kor. 68 fillér. Egy vers bucsuztató 40 fillér. Az állás azonnal elfoglalható. A pályázatok *február 2-ig Nagy Mihály* plébánoshoz küldendők. 35 1-1

Okleveles tanító kitünő működési bizonyítvánnyal kántortanítói, osztálytanítói állást keres. Helyettes kántortanító. Abád-zalók. 37 1-1

Hasznos zeneművek.

Orgonára vagy harmoniumra: Nemesovits: Gyakorlati orgonász 1:50; Hesse-album 1:80; Mendelssohn: Összes orgonaművei 1:00; Rinek: Gyakorl. orgonaiskola 1:80; Harmonium-album 100 drból 1:30; Harmonium Gyöngyei, 80 transcriptio 1:30; Vannaus: Harmoniumskola 1:00; Kontor: Mária-dalok (szöveg-gel) 1:50; Präludium-album 100 drból 0:55; Körner: Gyakorlati orgonász 646 drból 1:80; Zongorára: Köhler: Zongoraisko a 1:80; Magyar dalalbum 200 dallal 1:30; Csárdás-album 1:00; Induló-album 45 drból 1:00. Árak forintokban

BRICHTA E. zeneműkereskedése

Török-Bálint (Pest megye).

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a Szentisr jovagja, a Ferencz Jozsef-rendlovagja, A párisi és becsi világhírlapokon stb. helyről kintüntetve.

Legelőcsobb arban es kedvező fizetési feltetelek mellett kiváló tusza legyomású csőrendszerint (pneumatikai) tartos, nemes hangú orgonákat szállit. 30 év óta 980 orgonát szállitott. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokokat a legmerészeleltébb arban es lelkiismeretes pontossággal teljesit. Orgona jokarban tartása mersekeit arban elvállaltatik. Tervezetek es rajzok kívánatra díjtalanul.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

népies kiadványai közt

a Népiratkákból eddig a következő számok jelentek meg:

1. <i>Másfél nap Boldogfalván</i> , vagy: Egy vidáserköcsös és habuzgó katolikus falu hogyan szentelt meg a vasárnapot. V. kiadás. Ára ...	—04	18. <i>Egy szem barackmag</i> , vagy: Segít az Isten és az értelmes munka. Irta Németh Ignác. II. kiadás. Ára ...	—06
2. <i>Könnycsepp asszonyok</i> , vagyis: Mindenki vegyeze a maga dolgát. V. kiadás. Ára ...	—06	19. <i>A nagy lutri</i> , vagy: Az igérvény-játék boldonsága. II. kiadás. Ára ...	—06
3. <i>Egy porció pálinka</i> , vagy: Tóth Bálint uram hogyan utáta meg a pálinkát. V. kiadás. Ára ...	—06	20. <i>Szívet szívért</i> , Tanulságos szép történet. III. kiadás. Ára ...	—06
4. <i>Krumpli Miska</i> , vagy: A takarékság juttalma. V. kiadás. Ára ...	—06	21. <i>Mester uram a nevelésről</i> . Irta Gyurky Odón. II. kiadás. Ára ...	—06
5. <i>A vén Rókiné</i> , vagy: Hogy gyógyít a javasasszony. Irta Kristóf János. IV. kiadás. Ára ...	—04	22. <i>A gárdonyi bíró</i> , Tanulságos elbeszélés. II. kiadás. Ára ...	—10
6. <i>A fejcsókok nyelvé</i> , vagy: Nem ver Isten bottal. III. kiadás. Ára ...	—04	23. <i>Az árcák atyja</i> , Egy igaz történet elbeszélése. II. kiadás. Ára ...	—10
7. <i>Galumbos Bálint ártatlansága</i> , vagy: Isten megbünteti a hamis tanúságot. Irta Rozgonyi György. III. kiadás. Ára ...	—08	24. <i>A pórnál jött irigy</i> . Irta Oltványi Gaspar. II. kiadás. Ára ...	—06
8. <i>Remete Péter</i> , a derék földműves. Irta Neulassy Antal. III. kiadás. Ára ...	—08	25. <i>Amít nálunk még kevesen tudnak</i> , Elbeszélés. III. kiadás. Ára ...	—06
9. <i>Egy delutáni Antal bácsiékéül</i> , (Vegyes hírességek.) III. kiadás. Ára ...	—10	26. <i>Hogyan lett Lajtor uram módos emberré</i> , Egy igaz történet elbeszélése. II. kiadás. Ára ...	—06
10. <i>A cinkotai kántor</i> , vagyis: Fejen találta a szöveget. II. <i>Hogyan boldogulunk?</i> Ket mulatságos elbeszélés. II. kiadás. Ára ...	—04	27. <i>A szántásnak és vetésnek titkai</i> , vagy: Hogyan szántson és vessen, aki bologuini akar. Jó tanácsok a magyar nép számára. II. kiadás. Ára ...	—06
11. <i>Derék Bálint kántor uram beszélgetései az ünnepek és vasárnapok megszenteléséről</i> . II. kiadás. Ára ...	—04	28. <i>Mi a magyar gazda büszkesége</i> , vagy: Kinek lehet szép lova és szarvasmarhája? Jó tanácsok a magyar nép számára. II. kiadás. Ára ...	—06
12. <i>A nagyvállaló</i> , vagyis: Aki tovább nyitgöködik a takarónál. II. kiadás. Ára ...	—04	29. <i>Máté bátya és a kísértetek</i> , Oktató elbeszélés. II. kiadás. Ára ...	—06
13. <i>A szövegkezdtek előnye</i> , Jó tanácsok a magyar nép számára. Irta Pólya Jakab. II. kiadás. Ára ...	—10	30. <i>Az én szívem ilyen: hát a tied milyen?</i> Elbeszélés. III. kiadás. Ára ...	—06
14. <i>A drága mérleg</i> , Mulattató elbeszélés. Irta Németh Gellért. II. kiadás. Ára ...	—10	31. <i>A két szomszéd</i> , Mulattató elbeszélés. II. kiadás. Ára ...	—08
15. <i>Virág András története</i> , vagy: Az ördög bibijaja. Irta Rozgonyi György. II. kiadás. Ára ...	—06	32. <i>Az igéret adományt vár</i> . III. kiadás. Ára ...	—16
16. <i>Szent László kelyhe</i> , vagy: Hogyan bünteti Isten az áhókságot. II. kiadás. Ára ...	—08	33. <i>Fehér Orszé szomorú esete</i> , vagy: Mire visz a babonáság. Irta Kampis János. II. kiadás. Ára ...	—06
17. <i>Eldorádó</i> , vagy: A boldogság országa. II. kiadás. Ára ...	—20	34. <i>Isten jutalmaz és büntet</i> , Tanulságos elbeszélés. Irta Németh Gellért. II. kiadás. Ára ...	—08

Folytatása következik.

 Megrendelésnél elég a folyó számot megírni.

==== **Megrendelhetők:** =====

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkereskedésében

könyvkiadóhivatalában

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz. Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.